

Forslag

til

Lov om sandflugtens bekæmpelse.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 17. marts 1961.*)

I. Fredede strækninger.

§ 1. Efter reglerne i denne lov undergives følgende arealer fredning:

a) strandbredden langs Skagerrak og Vesterhavet i Hjørring, Thisted, Ringkøbing og Ribe amter samt på øen Rømø i Tønder amt,

b) klitstrækninger og andre langs disse beliggende arealer inden for 100 meter regnet fra ovennævnte strandbredds inderste grænse,

c) klitstrækninger ud over den foran nævnte afstand fra strandbredden i det omfang, hvori de ved lovens ikrafttræden er inddraget under fredning i henhold til lov nr. 163 af 11. maj 1935 § 1, stk. 1, 2. punktum,

d) andre arealer, som ved lovens ikrafttræden er inddraget under fredning i henhold til den i § 19, stk. 2, omhandlede hidtidige lovgivning om sandflugtens dæmpning, samt

e) arealer, som i henhold til § 8 inddrages under fredning.

Stk. 2. Inden 2 år efter denne lovs ikrafttræden og derefter mindst hvert 10. år revideres de i henhold til stk. 1, litra b og c, fastsatte fredningsgrænser under hensyn til kystens tilbagerykning og til de ændringer, der måtte være sket i klitternes karakter og udstrækning, samt til mulighederne for sandflugts genopståen som følge af arealernes benyttelse, herunder bebyggelse eller forøget færdsel. Denne fredning kan dog aldrig udvides til at omfatte områder, der ligger mere end 500 meter fra strandbreddens inderste grænse.

§ 2. Landbrugsministeren kan bestemme, at reglerne i dette kapitel ikke skal komme til anvendelse på sådanne bestemt afgrænsede arealer, som inddrages under havneanlæg eller andre offentlige anlæg.

Stk. 2. Klitmyndighederne kan på begæring ophæve fredning efter § 1, stk. 1, litra d eller e, på et areal mod, at ejeren — eventuelt på nærmere fastsatte vilkår — overtager dæmpningen på egen bekostning efter reglerne i § 7.

§ 3. Grænserne for de i henhold til § 1, stk. 1, litra b-e, fredede arealer, bortset fra strandbredden, skal være afmærket på stedet.

Stk. 2. Fredning i henhold til denne lov skal respekteres af alle indehavere af rettigheder over den pågældende ejendom, uanset hvornår retten er stiftet. Fredningen tinglyses på ejendommen på klitmyndighedernes begæring, hvoraf genpart tilstilles ejeren. Tinglysningen er fritaget for afgifter til det offentlige og sker uden udgift for ejeren.

§ 4. Klitmyndighederne foretager de nødvendige foranstaltninger til sandflugtens dæmpning på de fredede arealer.

§ 5. På fredede strækninger må der ikke opføres bygninger eller anbringes andre indretninger, der er bestemt til beboelse, udsalgssted eller lignende. Når særlige forhold taler derfor, kan klitmyndighederne meddele undtagelse herfra.

Stk. 2. Tilbygning til eller ombygning af eksisterende bygninger eller indretninger af den i stk. 1 nævnte art må ikke finde sted uden samtykke fra klitmyndighederne. Det samme gælder genopførelse i væsentligt ændret skikkelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på de for fiskeri-erhvervet nødvendige tørrepladser, ophalingsspil, pakhuse, redskabshuse, ishuse og

*) Se FT: 38, 448, 2081, 2201; A. 129; B. 145. Lov nr. 84 af 25. marts 1961.

faresignalstationer, medmindre de tillige benyttes til beboelse.

§ 6. På fredede strækninger er fjernelse eller beskadigelse af træer, planter eller indretninger, som tjener til sandflugtens dæmpning, anbringelse af hegn eller andre afspæringer, græsning, afbrænding af hede, kvas eller lignende og kampering samt grævning, der kan fremme sandflugt, forbudt. Reglen gælder ikke for arealer, der ved lovens ikrafttræden benyttes landbrugsmæssigt, og klitmyndighederne kan i øvrigt tillade afvigelse fra forbuddet, når særlige forhold taler derfor.

Stk. 2. Klitmyndighederne kan give offentligheden adgang til færdsel til fods og ophold af kortere varighed på fredede strækninger. Ejeren af en strækning, til hvilken der således er givet offentligheden adgang, kan dog, for så vidt angår den del af strækningen, der ligger nærmest ved beboede bygninger, forbyde offentlig færdsel uden for vej, sti eller strandbred. Arealets nærmere udstrækning skal godkendes af klitmyndighederne.

Stk. 3. Klitmyndighederne kan af hensyn til fare for sandflugt forbyde offentlig færdsel og ophold på fredede strækninger.

Stk. 4. Endvidere kan klitmyndighederne af hensyn til fare for sandflugt fastsætte forbud eller indskrænkninger vedrørende arealernes benyttelse. Privat færdsel og jagt kan dog kun forbydes i det omfang, det er nødvendigt for sikring af dæmpningsforanstaltninger.

Stk. 5. Klitmyndighederne kan påbyde, at veje og stier på fredede strækninger nedlægges. Dette kan dog kun ske, for så vidt der er anden fornøden adgang til de lodder, nedlæggelsen vedrører. På fredede strækninger må nye veje eller stier ikke anlægges uden klitmyndighedernes tilladelse.

II. Andre sandflugtsstrækninger.

§ 7. Klitmyndighederne kan pålægge ejere af sandflugtsstrækninger, som ikke er fredet efter kapitel I, for egen regning at udføre de arbejder, som er nødvendige for at forhindre sandflugt, samt om fornødent give ejerne pålæg om indskrænkninger i brugen af arealet.

Stk. 2. Har ejeren forsømt rettidigt at udføre de ham pålagte arbejder, kan klitmyndighederne iværksætte de fornødne

arbejder for ejerens regning. Omkostningerne herved kan inddrives ved udpantning.

§ 8. Hvis ejeren ikke opfylder de pålæg, som er givet til sandflugtens bekæmpelse, eller hvis ejeren efter meddelelsen af et sådant pålæg fremsætter begæring herom, kan klitmyndighederne inddrage arealet under fredning efter denne lov.

III. Erhvervelse af klitarealer m. v.

§ 9. Landbrugsministeren bemyndiges til inden for et på hvert års finanslov nærmere fastsat beløb at købe og til ved mageskifte at erhverve heder, klitter eller andre uopdyrkede jorder samt i øvrigt mellemiggende eller tilgrænsende mindre arealer inden for de i § 10, stk. 1, nævnte områder til beplantning med skov eller til indretning af kamperingspladser og lignende anlæg eller anden anvendelse som rekreative områder for befolkningen.

IV. Klitmyndighederne.

§ 10. Klitdirektøren er overordnet klitmyndighed i Hjørring, Thisted, Ringkøbing og Ribe amter samt for øen Rømø.

Stk. 2. I de øvrige dele af landet er amtsrådene overordnet klitmyndighed.

Stk. 3. De overordnede klitmyndigheder fører det almindelige tilsyn med lovens overholdelse, udarbejder for hvert finansår overslag over de nødvendige dæmpningsarbejder, jfr. § 4, og træffer afgørelser efter § 1, stk. 2, § 2, stk. 2, § 5, § 6, stk. 1, 2 og 3, og § 8 samt udøver i øvrigt de beføjelser, som tilkommer sandflugtskommissionen efter § 12, stk. 2, vedrørende de under klitvæsenet eller vedkommende amts bestyrelse henlagte arealer. De overordnede klitmyndigheder kan bemyndige sandflugtskommissionerne til at træffe afgørelse efter § 6, stk. 2, 2. punktum.

Stk. 4. Amtsrådene foretager beskikkelse af overklitfogder uden for de i stk. 1 nævnte områder.

§ 11. Overklitfogderne fører hver for sit område tilsyn med sandflugtsarealerne.

§ 12. For hver kommune, i hvilken der findes eller opstår sandflugtsstrækninger,

ned sættes en sandflugtskommission bestående af overklitfogden, et medlem valgt af amtsrådet og et medlem valgt af kommunalbestyrelsen. De kommunale medlemmer af kommissionen vælges efter nyvalg til amtsråd og kommunalbestyrelser.

Stk. 2. Sandflugtskommissionerne træffer afgørelse efter § 6, stk. 4 og 5, og § 7, påser, at der sker afmærkning og tinglysning efter reglerne i § 3, afgiver indstilling med henblik på afgørelser efter § 1, stk. 2, § 2, stk. 2, § 4, § 5, § 6, stk. 1, 2 og 3, og § 8 og bistår med udarbejdelsen af overslag efter § 10, stk. 3. I uopsættelige tilfælde kan overklitfogderne iværksætte de i § 7, stk. 2, nævnte arbejder.

§ 13. De af kommunalbestyrelserne til sandflugtskommissionerne valgte medlemmer fører hver i sin kommune stadigt tilsyn med sandflugtsarealerne og deres benyttelse samt drager omsorg for udførelsen af de arbejder, som er nødvendige til bekæmpelse af sandflugten.

Stk. 2. De kommunale medlemmer bistås herved af en eller flere af sandflugtskommissionen med den overordnede klitmyndigheds godkendelse antagne klitfogder.

§ 14. Opstår der sandflugt på arealer i en kommune, hvori der ikke er nedsat en sandflugtskommission, har ejeren pligt til uopholdeligt at underrette kommunalbestyrelsen, som skal undersøge forholdet og give indberetning til vedkommende overordnede klitmyndighed, jfr. § 10, stk. 1 og 2.

V. Almindelige bestemmelser.

§ 15. Landbrugsministeren fastsætter de nærmere regler om lovens gennemførelse.

Stk. 2. De af de overordnede klitmyndigheder trufne afgørelser kan indbringes for landbrugsministeren, jfr. dog stk. 3.

Stk. 3. De i § 1, stk. 2, § 6, stk. 4 og 5, § 7 og § 8 nævnte afgørelser kan alene indankes for vedkommende overlandvæsenkommission i overensstemmelse med lov nr. 213 af 31. marts 1949 om landvæsenstretter. Anke af de i § 6, stk. 4, og § 7 nævnte afgørelser har kun opsættende virkning, såfremt sandflugtskommissionen bestemmer dette.

§ 16. Regler om vederlag m. v. til de af kommunalbestyrelserne valgte medlemmer af sandflugtskommissioner samt til klitfogder fastsættes af landbrugsministeren efter forhandling med finansministeren.

Stk. 2. Amtsrådene fastsætter og udreder vederlag m. v. for de af disse beskikkede overklitfogder og medlemmer af sandflugtskommissioner.

§ 17. Købesummer, omkostninger og anlægsudgifter m. v. i henhold til § 9 afholdes af statskassen og bevilges på de årlige finanslove. Samme regel gælder om udgifter, der udredes forskudsvis til de i § 7, stk. 2, nævnte arbejder.

Stk. 2. Udgifterne ved sandflugtskommissionernes virksomhed, bortset fra de i § 16, stk. 2, omhandlede ydelser, og udgifterne ved dæmningsarbejder på de fredede arealer afholdes med $\frac{5}{6}$ af statskassen og $\frac{1}{6}$ af vedkommende kommune. Udgifter ved dæmningsarbejder på staten tilhørende arealer afholdes dog alene af statskassen. De statskassen påhvilende udgifter bevilges på de årlige finanslove.

Stk. 3. De i stk. 2, 1. punktum, omhandlede udgifter udredes i det i § 10, stk. 1, anførte område forskudsvis af statskassen og i de øvrige dele af landet forskudsvis af vedkommende kommune.

§ 18. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder § 5, § 6, stk. 1, § 6, stk. 5, 3. punktum, § 14 eller et i medfør af § 6, stk. 3 eller 4, meddelt forbud,
- 2) undlader at efterkomme et påbud i henhold til § 6, stk. 5, eller et i medfør af § 7, stk. 1, meddelt pålæg om indskrænkninger i brugen af et areal,
- 3) forsætligt beskadiger eller fjerner fredningsmærker, der er anbragt i medfør af § 3, stk. 1.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 19. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lov af 29. december 1857 angående sandflugtsstrækningers behandling m.

m., lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m. v., lov nr. 168 af 1. april 1921 om indførelse af lov af 29. marts 1867 om sandflugtens dæmpning m. v. samt af §§ 2-6 i lov af 29. december 1857 om sandflugtsstrækningers behandling i de sønderjyske landsdele, lov nr. 163 af 11. maj 1935 om tillæg til lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m. v., lov nr. 707 af 31. december 1940 om tilplantning af heder, klitter og andre uopdyrkede arealer, § 1, stk. 4, 2. punktum, i lov

nr. 145 af 28. april 1931 om jagten samt § 17, stk. 2, i lov nr. 107 af 31. marts 1953 om mark- og vejfred ophæves. Endvidere udgår i sidstnævnte lovs § 31, stk. 2, ordene „stk. 1“ og i samme paragrafs stk. 3 ordene „og § 17, stk. 2“.

Stk. 3. Arealer, der i medfør af § 1, stk. 2, i lov nr. 163 af 11. maj 1935 er undtaget fra fredning efter de dagældende regler, omfattes ikke af reglerne i nærværende lovs kapitel I, medmindre de inddrages under fredning efter § 8.

Gustav Pedersen.

/ Niels Gottschalck-Hansen.